

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1

ธนภัทร เสียงล้ำ

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

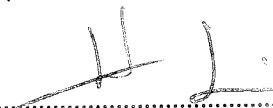
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ตุลาคม 2556

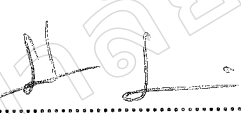
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

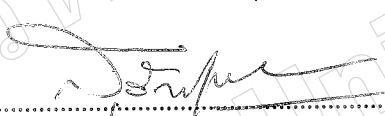
คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ได้พิจารณานิพนธ์
ของ ธนภัทร เสียงล้ำ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์

.....ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

.....กรรมการ
(ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.มนตรี แย้มกสิกร)

วันที่ ๒๒ เดือน ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๖

กิตติกรรมประกาศ

งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาให้คำปรึกษาช่วยเหลือ
แนะนำแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก อาจารย์
ที่ปรึกษาหลักงานนิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ไชยชมพู่ กรรมการสอบงานนิพนธ์ ฐิติศึกษา ซึ่ง และ
ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาตรวจสอบความสมบูรณ์ และ
ความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัย และขอขอบพระคุณผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ที่กรุณาอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวม
ข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้

คุณค่าของงานนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้บิดา มารดา ครู อาจารย์ เพื่อเป็นการ
ตอบแทนพระคุณทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจตลอดระยะเวลาที่ทำการวิจัย
จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ธนภัทร เสี่ยงล้ำ

55920589: สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา; กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำ/ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

จะเชิงเทรา เขต 1

ธนภัทร เสียงล้ำ: ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1 (ADMINISTRATOR'S LEADERSHIP UNDER THE OFFICE OF CHACHERNGSAO SERVICE AREA 1) คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์: สุเมธ งามนก, กศ.ด. 113 หน้า. ปี พ.ศ. 2556.

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียนและประสบการณ์ทำงานของข้าราชการครู กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนี้ใช้ตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่าง 310 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert) จำนวน 60 ข้อ ได้ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .25 - .85 ค่าความเชื่อมั่นโดยรวมและรายด้านทั้งฉบับเท่ากับ .97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่าที (t -test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

ผลการวิเคราะห์พบว่า

1. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำด้านการสร้างบารมี 2) ภาวะผู้นำด้านการสร้างแรงบันดาลใจ 3) ภาวะผู้นำด้านการให้รางวัลอย่างเหมาะสม ตามลำดับ

2. เปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1 พบว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1 จำแนกตามเพศและขนาดโรงเรียนต่างกัน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. เปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ของข้าราชการครูผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1 โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น ด้านการสร้างบารมี ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ และด้านภาวะผู้นำแบบตามสบาย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
สารบัญ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ประโยชน์ของการวิจัย.....	5
คำถามเพื่อการวิจัย.....	5
สมมติฐานของการวิจัย.....	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1.....	12
บทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา.....	17
ความหมายของภาวะผู้นำ.....	30
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำ.....	40
ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย.....	53
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	56
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	60
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	60
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	61
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	62
การเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดการข้อมูล.....	63
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	64

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	83
สรุปผลการวิจัย.....	83
อภิปรายผล.....	86
ข้อเสนอแนะ.....	91
บรรณานุกรม.....	93
ภาคผนวก.....	100
ภาคผนวก ก.....	101
ภาคผนวก ข.....	105
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	113

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	60
2	จำนวนและร้อยละของครูผู้ตอบแบบสอบถามภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเข้เขต 1 จำแนกตามเพศ.....	66
3	จำนวนและร้อยละของข้าราชการครูผู้ตอบแบบสอบถามภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเข้เขต 1 จำแนกตามขนาด ของโรงเรียน.....	66
4	จำนวนและร้อยละของข้าราชการครูผู้ตอบแบบสอบถามภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเข้เขต 1 จำแนกตามขนาด ประสบการณ์ในการทำงาน.....	67
5	คะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเข้เขต 1 โดยรวมและรายด้าน	68
6	คะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเข้เขต 1 ด้านการสร้างบารมี	69
7	คะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเข้เขต 1 ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ.....	70
8	คะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเข้เขต 1 ด้านการกระตุ้น เชาวน์ปัญญา.....	71
9	คะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเข้เขต 1 ด้านคำนึงถึง เอกบุคล.....	72
10	คะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเข้เขต 1 ด้านการให้รางวัล อย่างเหมาะสม.....	72
11	คะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเข้เขต 1 ด้านบริหารแบบมี ข้อยกเว้น โดยตรง.....	73

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
12 คะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเข็ญ เขต 1 ด้านบริหารแบบมี ข้อบกพร่อง โดยอ้อม.....	74
13 คะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเข็ญ เขต 1 ด้านภาวะผู้นำแบบ ตามสบาย.....	75
14 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเข็ญ เขต 1 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน.....	76
15 เปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจะเข็ญ เขต 1 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน.....	77
16 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเข็ญ เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ ในการทำงาน โดยรวมและรายด้าน.....	78
17 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเข็ญ เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน.....	79
18 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเข็ญ เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ ในการทำงาน โดยรวมและรายด้าน.....	81
19 เปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจะเข็ญ เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและ รายด้าน.....	82
20 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเข็ญ เขต 1.....	112

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบความคิดในการวิจัย.....	7
2 โครงสร้างการบริหารงาน.....	16
3 แผนภูมิโครงสร้างหน่วยงาน.....	16

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University